

LÄNSSTYRELSEN
HALLANDS LÄN

GRANSKNINGSYTTRANDE 4 1 (12)

2018-05-25

401-2454-18

Falkenbergs kommun
Samhällsbyggnadsavdelningen
plan@falkenberg.se

Granskningsyttrande 4 enligt 3 kap 16 § Plan- och bygglagen över förslag till fördjupad översiktsplan för södra och norra kusten i Falkenbergs kommun.

Kommunen har sänt ett förslag till fördjupad översiktsplan för norra och södra kusten till länsstyrelsen för granskning en fjärde gång. Länsstyrelsen har tidigare yttrat sig över programhandlingen den 7 april 2015, diarienummer 401-850-15, över samrådshandlingen den 5 april 2016, diarienummer 401-867-16, över den första utställningshandlingen den 30 november 2016, diarienummer 401-5998-16, över den andra utställningshandlingen den 10 maj 2017, diarienummer 401-1704-17, samt över den tredje utställningshandlingen den 24 januari 2018.

Länsstyrelsens roll i processen

En fördjupad översiktsplan ska (inom sitt område) behandla samma frågor som den kommuntäckande översiktsplanen.

Länsstyrelsen ska under utställningstiden avge ett granskningsyttrande över planförslaget. Av yttrandet ska det, enligt 3 kap. 16 § Plan- och bygglagen (PBL), framgå om

- förslaget inte tillgodoser ett riksintresse enligt 3 eller 4 kap. miljöbalken,
- förslaget kan medverka till att en miljö kvalitetsnorm enligt 5 kap. miljöbalken inte följs,
- redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen inte är förenlig med 7 kap. 18 e § första stycket miljöbalken,
- sådana frågor rörande användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner inte samordnas på ett lämpligt sätt, och
- en bebyggelse eller ett byggnadsverk blir olämpligt med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion.

Enligt 3 kap 20 § PBL ska kommunen redovisa länsstyrelsens granskningsyttrande tillsammans med översiktsplanen. De invändningar länsstyrelsen har i granskningsyttrandet ska anmärkas i planen i form av markeringar på planens kartor eller på annat sätt. Av anmärkningen bör framgå vilka av planens rekommendationer som inte kan godtas. Anmärkningen behöver inte vara uttömmande. Det räcker med en anteckning att det råder olika meningar i ett visst avseende och en hänvisning till den del av granskningsyttrandet där statens synpunkter utvecklas.

Postadress
301 86 HALMSTAD

Besöksadress
Slottsgatan 2

E-post
halland@lansstyrelsen.se

Telefon
035 - 13 20 00

Länsstyrelsens yttrande nedan disponeras så att avsnitt

- I. behandlar övergripande frågor
- II. behandlar de frågor som staten ska bevaka
- III. innehåller rådgivande synpunkter

I. ÖVERGRIPANDE SYNPUNKTER

Planen är i många avseenden genomtänkt och väl avvägd. Länsstyrelsen har dock några invändningar och kommentarer som presenteras nedan.

Förslaget i korthet ur ett hållbarhetsperspektiv

Hållbarhetsfrågor, miljömål och klimatanpassning tas upp i förslaget, men resonemangen kring detta skulle behöva fördjupas. De åtgärder som kräver, eller underlättas av fysisk planering bör tas med i planen.

Handlingar och upplägg

Upplägget av planen är enkelt och tydligt. Sammanfattningen och den inledande beskrivningen i miljökonsekvensbeskrivningen (MKB:n) är tydliga och bra. Planbeskrivningens text är tydlig. I kartan över mark- och vattenanvändning för norra kusten saknas ”område med särskilt bevarandevärde” i teckenförklaringen.

II. DE FRÅGOR STATEN SKA BEVAKA**Riksintressen enligt 3 och 4 kap Miljöbalken (MB)**

Riksintresse rörligt friluftsliv och högexploaterad kustzon (4:1, 4:2 och 4:4 MB)

Den förändring som gjorts efter den tredje utställningen är att de två stora gröna sammanhängande stråken i öst-västlig riktning, i kartan över den norra kusten, har plockats bort (i höjd med Olofsbo) eller halverats (i höjd med Morup). Länsstyrelsen bedömer att detta kan leda till påtaglig skada på riksintressena för rörligt friluftsliv och högexploaterad kustzon.

Länsstyrelsen anser att stråken i öst-västlig riktning var en stor kvalitet i planen. Det är därför en förändring till det sämre att de tas bort och krymps. Gröna stråk och landskapskilar är viktiga för att tillgodose friluftslivets behov. I kustlandskapet där exploateringsstrycket är mycket högt riskerar påverkan på riksintressena för rörligt friluftsliv och högexploaterad kustzon att bli påtaglig om stora delar av riksintresseområdet bebyggs. Därför är det särskilt viktigt att säkerställa de gröna stråken i planeringen av kustområden. Något enstaka hus orsakar kanske inte så stor skada, men om till exempel ett hus släpps fram om året blir den sammanlagda effekten stor efter ett antal år.

Efter den andra utställningen minskades och omformades det stora området för blandad användning vid Långasand. Område S₂, 15 och 20 togs bort. Område 14

minskades och delades upp i två kilar med beteckningarna 14a och 14b. Område 17 omformades och flyttades norrut. Ett område som ligger fristående från den befintliga bebyggelsen tillkom och fick beteckningen 25.

Länsstyrelsen bedömer att områdena 14a och 14b kan betraktas som komplettering till befintlig bebyggelse.

Område 17 är för stort för att kunna ses som komplettering av befintlig bebyggelse. Det kan inte heller betraktas som utveckling av tätort. En mindre del av området, ungefär som den som föreslås i det andra utställningsutlåtandet (sidan 22) skulle kanske kunna utgöra komplettering av befintlig bebyggelse i Långasand, men inte mer än så. Länsstyrelsen bedömer att en utbyggnad av den omfattning som föreslås skulle orsaka påtaglig skada på områdets natur- och kulturvärden. Därmed strider den mot bestämmelserna i 4:1, 4:2 och 4:4 MB.

Område 25 kan inte ses som vare sig komplettering av befintlig bebyggelse eller utveckling av tätort, bland annat därför att det ligger helt fristående från den befintliga bebyggelsen. Länsstyrelsen bedömer att en utbyggnad av område 25 skulle orsaka påtaglig skada på områdets natur- och kulturvärden. Därmed strider det mot bestämmelserna i 4:1, 4:2 och 4:4 MB.

Enligt förarbetena (prop. 1985/86:3 sidorna 176–177) ska 4:2 MB skydda stora värden för turism och friluftsliv mot olämpliga exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön. Attraktiva områden för turism och friluftsliv bör användas så att ett allsidigt utnyttjande möjliggörs. För detta erfordras att obebyggda områden i stor utsträckning förblir obebyggda. Förarbetena (1985/86:3 sidan 84) anger också att inom de områden som skyddas av 4:4 MB är konkurrensen om marken mellan bevarandebeståndet och exploateringsbeståndet stor. Syftet med gällande riktlinjer är att de förhållandevis begränsade delar av områdena som fortfarande är oexploaterade och samtidigt har stora bevarandevärden, också i fortsättningen skall kunna utnyttjas för friluftsliv och rekreation på ett allsidigt sätt.

I vissa fall kan exploateringar tillåtas trots att de skulle kunna orsaka påtaglig skada på de riksintressanta områdena. Detta gäller utvecklingen av befintliga tätorter, utvecklingen av det lokala näringslivet, anläggningar som behövs för totalförsvaret, samt, ifall det finns särskilda skäl, anläggningar för utvinning av viktiga ämnen eller material som avses i 3 kap. 7 § andra stycket MB. I det här fallet är det uppenbart att område 17 och 25 inte är en fråga om utveckling av det lokala näringslivet, anläggningar för totalförsvaret eller utvinning av viktiga ämnen. Länsstyrelsen anser inte heller att det är fråga om utveckling av en befintlig tätort. Ugglarp-Långasand utgör inte en tätort med permanent bebyggelse i den bemärkelse som har varit utgångspunkt för de särskilda hushållsbestämmelserna i 4 kap MB. Ugglarp-Långasand är heller inte en tätort i den mening som används inom fysisk planering.

Länsstyrelsen vill också framhålla att det i lagtexten står att bestämmelserna om riksintressena i 4 kap. MB inte ska utgöra hinder för utvecklingen av *befintliga*

tätorter. Även om de små samhällena längs kusten i en framtid skulle definieras som tätorter är det inte självklart att de skulle kunna ges samma möjligheter att växa som dagens tätorter. Det finns väldigt många små samhällen längs Hallands kust. Om alla tillåts växa kommer Hallands kustområde att byggas igen.

Tätortsindelningen i Sverige beräknas vart femte år av Statistiska centralbyrån (SCB). Indelningen baseras på en officiell definition av begreppet tätort. En gemensam nordisk tätortsdefinition fastställdes år 1960. Den svenska tätortsdefinitionen har fram till 2015 utgått från befolkningsantal, bebyggelsekoncentration och andel permanentbebyggelse. En tätort har fått bestå av maximalt 50 procent fritidshus. I den officiella tätortsdefinitionen har det däremot inte funnits något krav på samhällsservice. Det innebär att de samhällen som är tätorter i SCB:s statistik inte nödvändigtvis har varit tätorter i den betydelse som används inom fysisk planering. Inom fysisk planering läggs vikt vid service, som affärer och förskolor.

År 2015 införde SCB en ny tätortsdefinition. Enligt denna nya definition är Långasand och Ugglarp en tätort. I SCB:s statistik från 2010 var Långasand och Ugglarp två småorter.

Den största förändringen i den nya tätortsdefinitionen är att den inte längre sätter någon gräns för andelen fritidshus. Denna förändring innebär en stor förändring, inte minst i Hallands län, som hör till de tre län i Sverige där tätortsbefolkningen som en följd av den nya definitionen ökar mest (5 procent).

Länsstyrelsen gör bedömningen att den nya tätortsdefinitionen inte utan fördjupad analys kan läggas till grund för beslut om vad som ska bedömas vara utveckling av en befintlig tätort enligt 4 kap 1§ MB. Länsstyrelsen konstaterar att de särskilda hushållningsbestämmelserna i 4 kap MB formulerades med utgångspunkt från en tätortsdefinition som skiljer på fritidsbebyggelse och permanentbebyggelse. En definition som på detta sätt skiljer på orter som domineras av permanentbebyggelse och orter som domineras av fritidsbebyggelse har varit grundläggande för att säkerställa lagstiftningens övergripande syfte, som handlar om att värna natur- och kulturvärden, turism och friluftsliv. Länsstyrelsen konstaterar vidare att beslutet om en ny tätortsdefinition har fattats av en enskild myndighet, och att beslutet inte har förenats med någon analys av hur en ny definition påverkar tillämpning av lagstiftning som refererar till begreppet tätort, så som de särskilda hushållningsbestämmelserna i 4 kap MB. Enligt Länsstyrelsens uppfattning kan en förändring av tätortsdefinitionen, beslutad av en enskild myndighet, inte utgöra anledning till att genom lag beslutade särskilda hushållningsbestämmelser riskerar att sättas ur spel. Länsstyrelsen bedömer vidare att en strikt tillämpning av SCB:s nya tätortsdefinition skulle innebära helt nya förutsättningar för Hallands kustområde, med fler och större tätorter och en framtida risk för att den nationellt värdefulla halländska kusten blir nästan helt exploaterad för enskilt nyttjande.

Länsstyrelsen anser mot denna bakgrund att Ugglarp, liksom Morup och Glommen (inklusive Norra Glommen) kan betraktas som tätorter. Att Ugglarp ska ses som en

tätort är inte självklart, men i ÖP 90 kom kommunen och länsstyrelsen överens om att Ugglarp skulle ses som en tätort. Länsstyrelsen har inte för avsikt att ändra detta. Däremot anser länsstyrelsen att Långasand inte är en tätort i den betydelse som avsågs när de särskilda hushållningsbestämmelserna utformades och inte heller i den betydelse som ordet har inom fysisk planering. Länsstyrelsen kan inte heller se att Ugglarp och Långasand är mer sammanväxta nu än på 1990-talet. De gröna kilarna mellan kustsamhällena är viktiga för de kvaliteter som bestämmelserna i 4 kap MB ska skydda, så länsstyrelsen anser inte att det är lämpligt att Ugglarp och Långasand växer ihop.

Den ökning av bebyggelse som skulle kunna accepteras i Långasand är, enligt förarbetena (prop. 1985/86:3 sidan 181), endast kompletteringar till befintlig bebyggelse. Med kompletteringar menas, enligt förarbetena, sådana tillskott till en befintlig bebyggelsegrupp, som innebär att det av fritidsbebyggelse ianspråktagna området inte ökar nämnvärt i omfattning, eller tillskott som innebär en naturlig avrundning av ett bebyggelseområde. Även förtätningar inom befintliga bebyggelseområden kan normalt accepteras. Om det finns särskilda skäl får annan fritidsbebyggelse komma till stånd, företrädesvis sådan som tillgodoser det rörliga friluftslivets behov eller avser enkla fritidshus i närheten av de stora tätortsregionerna. Det bör så långt möjligt gälla andra former av fritidsbebyggelse än enskilt ägd bebyggelse.

Det framgår inte av vare sig lagtexten eller förarbetena hur många gånger en viss bebyggelsegrupp ska kunna kompletteras utan att strida mot bestämmelserna i 4:1, 4:2 och 4:4 MB. Om ett stort antal mindre kompletteringar görs till en bebyggelsegrupp skulle de till slut kunna omfatta så mycket mark att det orsakar påtaglig skada på de natur- och kulturvärden som bestämmelserna i 4:1, 4:2 och 4:4 MB ska skydda. I den fördjupade översiktsplanen för södra kusten från 1992 föreslogs och accepterades ganska stora utökningar av Långasand. Både jämfört med hur stort Långasand var då och jämfört med hur stora utökningar som accepterades för andra platser längs södra kusten. Länsstyrelsen bedömer att det finns en gräns för hur stort Långasand kan bli utan att orsaka påtaglig skada på natur- och kulturvärdena i området.

Kustområdet har stora kvaliteter i form av vackra vyer över landskapet, rekreationsmöjligheter och liknande. De är förmodligen en av de främsta orsakerna till att området är uppskattat både av besökande, sommargäster och permanentboende. De stora kvaliteterna kan dock försvinna om obebyggda strandängar och annan jordbruksmark exploateras. Utbyggnader av den storlek som föreslås i Långasand riskerar att förstöra det som gör kustområdet attraktivt.

Områdena i Ugglarp (på kartan nr 21, 22, 23, 24 och V3) ligger inom den gräns för Ugglarps tätort som kommunen och länsstyrelsen kom överens om i ÖP 90. Länsstyrelsen anser att de kan betraktas som utveckling av tätorten Ugglarp. De strider alltså inte mot bestämmelserna i 4:1, 4:2 och 4:4 MB.

Efter samrådet utökades område 12 för bostäder. Länsstyrelsen bedömer att det är förenligt med riksintressena, med undantag av den nordostligaste delen, som sticker ut som en liten fyrkant. Resten av området bör kunna ses som en naturlig avrundning av ett bebyggelseområde.

Efter första utställningen reviderades område nummer 19 vid Rosendal-Sandkärr. Den del som återstår är tillräckligt liten för att kunna ses som en komplettering och skulle därmed kunna vara förenlig med de aktuella riksintressena om bebyggelsen utformas på rätt sätt. Länsstyrelsen vill dock upplysa om att det finns mycket fornlämningar i området, vilket kan göra det komplicerat att bygga där och kanske svårt att utforma den nya bebyggelsen så att den hänger samman med den befintliga på ett bra sätt. Området ingår också i Falkenbergs kulturmiljöprogram, vilket tillsammans med de aktuella riksintressena gör att kraven på eventuell ny bebyggelse blir höga. Se vidare i avsnittet om *Kulturmiljöfrågor*.

Inom de områden som är av riksintresse för rörligt friluftsliv och högexploaterad kustzon är det viktigt att all ny bebyggelse anpassas till platsens natur- och kulturvärden. Detta gäller generellt, alltså även inom de områden som redan är helt eller delvis utbyggda och inom alla de områden som länsstyrelsen bedömt kan tillkomma.

Natura 2000

Att Morups Tånge är utpekade både enligt habitatdirektivet och fågeldirektivet bör framgå genomgående i text såväl som kartor.

På sidan 14 i MKB:n är nu både Galtabäck-Lynga och Morups Tånge angivet som utpekade enligt fågeldirektivet. Det är dock fortfarande otydligt på kartan på sidan 30 i MKB:n att Morups Tånge även är utpekade enligt fågeldirektivet.

Länsstyrelsen anser, på grund av den ökade risken för missförstånd, att det är olämpligt att i den fördjupade översiktsplanen anvisa område för kitesurfing/SUP inom fågelskyddsområden/områden utpekade enligt fågeldirektivet även om det tydliggörs att aktiviteterna endast får utföras under vissa tider på året. Planen bör istället styra besökare till mindre känsliga områden så att det redan missgynnade fågellivet inte störs.

Länsstyrelsen noterar att fågelskyddsområdet utanför Stensjö inte längre omfattas av anvisat område för kitesurfing/SUP vilket är positivt.

Riksintresse värdefulla ämnen och material (3:7 MB)

I Vastad-området finns ett riksintresse för värdefulla ämnen och material enligt 3:7 MB. Sådana områden ska så långt som möjligt skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra utvinningen av dessa. Området omfattas också av riksintressena i 4:2 och 4:4 MB. Länsstyrelsen gör bedömningen att så länge det inte finns särskilda skäl kan riksintressen enligt 3 kap 7 § MB inte bryta igenom de särskilda hushållningsbestämmelserna (se 4 kap 1 § MB). Det utesluter inte att området bör skyddas för

eventuella framtida behov. Något behov av att öppna nya stentäkter inom överskådlig framtid kan inte länsstyrelsen se. Natursten är en ändlig resurs och ska inte brytas i onödan och det pågår redan brytning i befintliga täkter.

Länsstyrelsen anser att det bör tydliggöras i miljökonsekvensbeskrivningen, på sidan 29, under rubriken *Riksintressen för värdefulla ämnen och material (3 kap 7 § miljöbalken)* att fyra av de beslutade riksintresse-förekomsterna ligger i Falkenbergs kommun och inom det aktuella detaljplaneområdet (se SGU:s Kartvisare, <https://apps.sgu.se/kartvisare/kartvisare-riksintressen.html>)

Miljö kvalitetsnormer

I planen står (på sidan 8) följande om dagvatten: *"Dagvatten är redan idag ett stort problem i vissa delar av kustområdet (exempelvis Olofsbo och Långasand). Det är viktigt att frågan alltid beaktas enligt kommunens antagna VA-policy."* En fördjupad översiktsplan bör innehålla en redovisning kring vilka problem dagvatten kan orsaka, situationen i området och vem det är som ansvarar för dagvattenhantering i området, samt vilka dagvattenlösningar som förordas.

Mellankommunala frågor

Länsstyrelsen bedömer att planen inte kommer att leda till problem på grund av mellankommunala frågor.

Hälsa, miljö- och riskfaktorer

Översvämningar samt risk för ras, skred och erosion

Det är bra att rapporten "Klimatanalys för stigande hav och åmynningar i Hallands län" används som underlag vid planering och bygglovgivning i kommunen. I bygglovärenden har dock kommunen mycket begränsade möjligheter att neka lov ifall det finns en bygg rätt i en gällande detaljplan, även om fastigheten riskerar att översvämmas. När PBL ändrades den 2 januari 2015 innebar förändringarna av 9 kap 30 §, att 2 kap 5 § inte ska tillämpas när bygglov prövas inom befintliga detaljplaner. Därför bör kommunen ta ställning till vilken strategi man ska ha för att undvika att det byggs nya hus inom äldre detaljplaner med befintliga byggrätter i översvämning-drabbade områden.

Även för övriga klimatanpassningsfrågor, till exempel erosion, behövs ett samlat grepp. En fördjupad översiktsplan är ett bra verktyg för detta, men andra möjligheter finns också, till exempel att ta fram en klimatanpassningsplan. Det viktiga är att arbetet görs.

Vid revidering av denna fördjupade översiktsplan och vid annat framtida arbete med klimatanpassningsfrågor ska hänsyn tas till synpunkterna från SGI.

Strålsäkerhet

Länsstyrelsen instämmer inte i påståendet att miljömålet Säker strålmiljö inte är relevant, vilket nämns i MKB:n. Hänsyn ska tas till de synpunkter som Strålsäkerhetsmyndigheten lämnat.

III. RÅDGIVANDE SYNPUNKTER

Jordbruksmark

Länsstyrelsen vill påminna om att enligt 4 § 3 kap. MB får brukningsvärd jordbruksmark tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk. Som brukningsvärd jordbruksmark räknas inte bara den bästa åkermarken, utan all åkermark som brukas eller nyligen har brukats. Dessutom betesmark, ängar, fruktodlingar och liknande. Den mark som föreslås för exploatering vid Långasand är huvudsakligen jordbruksmark. Åtminstone delvis är den dessutom bra. Det är tveksamt om de exploateringar som föreslås är förenliga med miljöbalkens regler.

Det anges i planen att ” I och med planområdets storlek är det uppenbart att en utbyggnad av hela, eller delar av, område 14,17 och 25 kommer att påverka naturkulturmiljö- och landskapsvärden negativt och irreversibelt. På den lokala skalan innebär det en påtaglig skada på natur- kulturmiljö och landskapsvärden.” Det borde framgå tydligt att det också omfattar irreversibel påverkan på jordbruksmark.

Att de gröna kilarna på norra kusten minskats får också negativa konsekvenser för jordbruksmarken. Att jordbruket lever vidare i området anges vara en förutsättning för att bevara det öppna landskapet. I kapitlet om Konsekvenser finns jordbruksmark med under rubriken ”Landskap”. Förslaget bedöms få medelstora negativa konsekvenser på landskapet på grund av de minskade gröna kilarna på norra kusten. Om det har medelstora konsekvenser på landskapet skulle det alltså även motsvara konsekvenser för jordbruksmarken. Det vore önskvärt att det framgår om det omfattar jordbruksmark och inte bara det svepande ordet landskap.

I kapitlet om Hushållning med mark och vatten anges att det är av stor vikt att jordbruken finns kvar som ”landskapsvårdare”. Det borde även anges att det är viktigt att de finns kvar för livsmedelsproduktion, den främsta anledningen till att vi har jordbruksföretag. Det anges också att ”Förslaget innebär att landskapskvalitéer och attraktiva utblickar riskerar att byggas bort.” Detta torde även innebära att jordbruksmark riskerar att byggas bort. Det borde i så fall tydligt framgå så att jordbruksmark inte diffust ingår i uttrycket landskapskvalitéer. Jordbruksmark bör inte heller marginaliseras till en utblick.

Strandskydd

Länsstyrelsen påminner om att i beslutet från 2014-12-03 om utvidgning av strandskyddet i Falkenbergs kommun, står det, angående de äldre detaljplaner där strandskyddet aldrig har inträtt; ”*Om sådana detaljplaner i framtiden upphävs eller ersätts av en ny detaljplan gäller strandskyddet åter enligt 7 kap. 18g § MB. När detaljplaner upphävs eller ersätts bedömer Länsstyrelsen i det enskilda fallet om utvidgat strandskydd behövs för att säkerställa strandskyddets syften. Länsstyrelsens utgångspunkt är dock att det utvidgade strandskyddet inträder till 300 meter på ömse sidor om strandlinjen vid kusten.*”

Biologisk mångfald och grön infrastruktur

Att de gröna kilarna minskas och tas bort är inte bara negativt för riksintressena för rörligt friluftsliv och högexploaterad kustzon, utan också för den biologiska mångfalden och den gröna infrastruktur som behövs för att det ska kunna finnas biologisk mångfald. För att naturen ska kunna ge oss de ekosystemtjänster vi behöver för att leva (pollinering av grödor, rening av vatten, dämpning av effekten av översvämningar och torka orsakade av klimatförändringar med mera) behövs den biologiska mångfalden. Idag hotas allt för många arter av utrotning och den utvecklingen måste vändas. För att klara det behövs bland annat en bättre grön infrastruktur.

Med grön infrastruktur menas ett sammanhängande nätverk av naturmiljöer och grönområden där växt- och djurarter kan leva och spridas. Det måste finnas livsmiljöer som är tillräckligt stora och av tillräckligt god kvalitet, där det finns föda och möjlighet för reproduktion. Dessa livsmiljöer måste vara sammanlänkade för att möjliggöra spridning mellan områden och utbyte av gener. Ängs- och hagmark, åkerholmar, diken, hedmark, små skogspartier och skogsbryn är viktiga delar i den gröna infrastrukturen.

För att uppnå syftet med grön infrastruktur behövs en samsyn i samhället i stort. Det är därför nödvändigt att kommunen planerar i samverkan med andra myndigheter och organisationer för en bredare förståelse av ekologiska sammanhang, så att grön infrastruktur blir en naturlig del av planering och prioritering av insatser i olika samhällsprocesser. Länsstyrelsen arbetar med att ta fram regionala handlingsplaner för grön infrastruktur. Dessa handlingsplaner ska kunna användas som underlag för fysisk planering och prövning.

Att de gröna kilarna minskas och tas bort innebär stor risk att funktionen hos den gröna infrastrukturen i kustområdet försämras och därmed också möjligheten för flora och fauna att röra sig och spridas i öst-västlig riktning. Eftersom den gröna infrastrukturen generellt sett redan är bristfällig är det en utveckling åt fel håll.

Dagvatten

Dagvattenhantering bör utredas inför nya områden med bebyggelse. Exempelvis Långasand har redan problem med översvämningar. Ökad bebyggelse innebär ökad avrinning till kringliggande vattendrag och det leder till ökad risk för översvämningar av nedströms liggande bostadsområden eller jordbruksmark. Översvämmade marker leder till ökade krav på rensning av vattendrag och bäckar i ett försök att få undan vattnet. Rensning av bäckar och den markavvattning som följer av det gynnar inte fisken och inte heller mångfalden i våra vatten, utan leder till snabbare transport av näringsämnen ut till havet.

Kulturmiljöfrågor

Länsstyrelsen välkomnar fortsatt kommunens förslag att ta fram områdesbestäm-
melser för de områden som pekas ut i kulturmiljöprogrammet.

Utbyggnadsområde nummer 19 ligger inom ett av de områden som finns med i kulturmiljöprogrammet. Länsstyrelsen utgår från att de riktlinjer som finns i kulturmiljöprogrammet följs vid en eventuell utbyggnad. Område 19 ligger också inom område för riksintresse för rörligt friluftsliv och högexploaterad kustzon (4:1, 4:2 och 4:4 MB). Det är bland annat kulturvärdena som gör området riksintressant. För att område 19 ska kunna byggas ut utan att komma i konflikt med riksintressena måste alltså kulturvärdena skyddas.

Alldeles intill utbyggnadsområde nummer 19 ligger fornlämningen Raä Morup 173, som är ett gravfält från järnåldern. Fornlämningen har lagstadgat skydd enligt 2 kap 1 § kulturmiljölagen (1988:890), KML. Runt en fornlämning finns dessutom ett fornlämningsområde, som också är ett skyddsområde, enligt 2 kap. 2 § KML. Detta område ska vara så stort som behövs för att bevara fornlämningen och ge den ett tillräckligt utrymme, med hänsyn till dess art och betydelse. Det innebär att det inte kommer att gå att bygga ända intill fornlämningen. När gränserna för ett fornlämningsområde behöver fastställas prövas denna fråga av länsstyrelsen. Det kan också finnas idag okända fornlämningar dolda under mark även inom område 19, vilket kan påverka möjligheterna att exploatera det. Arkeologisk utredning enligt 2 kap 11 § KML kan därmed vara motiverad inom område 19.

Länsstyrelsen anser fortfarande att det skulle vara bra om kommunen presenterar en tydlig strategi för hur den kulturhistoriskt värdefulla bebyggelsen som uppmärksammas i samband med bebyggelseinventeringen ska förvaltas långsiktigt. PBL 2 kap. 2 och 6 § samt 8 kap. 13 och 14 § är en utmärkt utgångspunkt, men för att säkerställa att dessa bestämmelser följs behövs förmodligen något mer. På samma sätt som områdesbestämmelser kan användas för att skydda de områden som pekas ut i kulturmiljöprogrammet, kan de byggnader som pekas ut i bebyggelseinventeringen behöva skyddas med bestämmelser i detaljplan. Även andra åtgärder, som information och rådgivning till fastighetsägare kan behövas.

Inför kommande arbetsföretag med markarbeten, byggnation med mera behöver samråd sökas med länsstyrelsen enligt 2 kap 10 § kulturmiljölagen (1988:950) för att i god tid inhämta information om någon fornlämning kan beröras av arbetsföretaget.

Kattegattleden

Nyckelbiotoperna vid Suseån bör undvikas vid anläggning av Kattegattleden.

Havsplanering

Gränser för den kommande statliga havsplanen bör redovisas i den fördjupade översiktsplanen. Det är viktigt att kommunen redovisar anspråk och utvecklingsplaner även i havet, så att eventuella intressekonflikter kommer i dagen.

Trafik och kommunikationer

Hänsyn ska tas till synpunkterna från Trafikverket och PTS vid bearbetning av planen och även vid framtida detaljplanering.

Länsstyrelsen ser positivt på att den bytespunkt med utökad resenärsservice som föreslås i södra kustområdet flyttats närmre Ugglarp.

Huvudmannaskap

Hänsyn ska tas till de synpunkter Lantmäteriet lämnat.

Övrigt

Länsstyrelsen erinrar om att yttrandet inte är något ställningstagande avseende de föreslagna verksamheter och åtgärder som kräver prövning enligt miljöbalkens bestämmelser. Det kan vara frågor som gäller biotopskydd, strandskydd, Natura 2000-områden, buller, påverkan på mark och vatten, med mera.

Länsstyrelsen har sänt ärendet på remiss internt samt till Försvarmakten, Fortifikationsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Lantmäteriet, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Polismyndigheten, Post- och Telestyrelsen, SGI, SGU, Sjöfartsverket, Skogsstyrelsen, Strålsäkerhetsmyndigheten, Swedegas AB, Svenska Kraftnät, samt Trafikverket.

Erhållna remissvar har legat till grund för yttrandet och bifogas från Försvarmakten, Lantmäteriet, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Post- och telestyrelsen, SGI, SGU, Sjöfartsverket, Skogsstyrelsen, Strålsäkerhetsmyndigheten, Svenska Kraftnät Hänsyn ska tas även till de synpunkter som inte återges i Länsstyrelsens yttrande.

I handläggningen av detta ärende har deltagit länsrådet Jörgen Peters, beslutande, länsarkitekt Cecilia Engström, länsfiskekonsulent (vikarierande) Björn Fagerholm, naturvårdshandläggare Malin Johansson, miljövårdshandläggare Anna-Lena Olsson, lantbruksdirektör Kristin Ovik, arkeolog Bo Strömberg, antikvarie Emma Östlund, samt planarkitekt Karin Stenholm, föredragande.

Jörgen Peters

Karin Stenholm

Detta yttrande har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Bilagor

Inkomna yttranden från:

Försvarsmakten, 2454-18-6

Lantmäteriet, 2454-18-13, 2454-18-14

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, 2454-18-12

Post- och telestyrelsen, 2454-18-5

SGI, 2454-18-10

SGU, 2454-18-9

Sjöfartsverket, 2454-18-4

Skogsstyrelsen, 2454-18-7

Strålsäkerhetsmyndigheten, 2454-18-8

Svenska Kraftnät, 2454-18-11

Kopia

Försvarsmakten, e-mail: exp-hkv@mil.se

Lantmäteriet, e-mail: registrator@lm.se

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, registrator@msb.se

Post- och Telestyrelsen, e-mail: pts@pts.se

SGI, e-mail: sgi@swedgeo.se

SGU, e-mail: sgu@sgu.se

Sjöfartsverket, e-mail: sjofartsverket@sjofartsverket.se

Skogsstyrelsen, e-mail: skogsstyrelsen@skogsstyrelsen.se

Strålsäkerhetsmyndigheten, e-mail: registrator@ssm.se

Svenska Kraftnät, e-mail: registrator@svk.se

Boverket (för kännedom), e-mail: registraturen@boverket.se